

Pressmeddelande

Lund den 16 oktober 2019

Strokeforskare prisas i Skåne

Martin Söderholm får Sparbanken Skånes Forskningspris 2019 för sin forskning kring riskfaktorer vid en allvarlig form av stroke, så kallad subaraknoidalblödning. Priset delas ut den 29 oktober på Strokedagen i Lund – en dag med populärvetenskapliga föreläsningar om stroke för allmänheten.

Sparbanken Skånes Forskningspris tilldelas Martin Söderholm för sin avhandling "Population-based studies of risk factors for subarachnoid hemorrhage" med följande motivering:

"För att med kreativitet och idérikedom i epidemiologiska studier kartlagt riskfaktorer att insjukna i stroke och särskilt hemorragisk stroke."

Martin Söderholm är epidemiologiforskare vid Lunds universitet och ST-läkare inom neurologi vid Skånes universitetssjukhus. I sitt avhandlingsarbete, som presenterades redan 2016 och som han nu prisas för, fokuserade han på subaraknoidalblödning (SAB) - en svår form av stroke som oftast är orsakad av pulsåderbräck på hjärnans artärer. Förenklat kan SAB också kallas hjärnhinneblödning då de stora artärerna löper just utmed hjärnhinnorna. Syftet med avhandlingsarbetet var att undersöka om det gick att finna riskfaktorer i den generella befolkningen för att drabbas av denna specifika typ av stroke.

SAB utgör 5-10 procent av all stroke och är därmed den ovanligaste typen. Den drabbar väldigt hårt och har hög dödlighet med cirka 30-40 procent som dör inom ett par månader efter insjuknande. Till skillnad från andra typer av stroke och hjärnblödningar är andelen yngre som drabbas lite högre.

I avhandlingen visar Martin Söderholm bland annat att låg lungfunktion var kopplad till 2-3 gånger högre risk att drabbas av SAB jämfört med normal eller hög lungfunktion. Detta gällde även då man tagit hänsyn till andra riskfaktorer som exempelvis rökning. Studierna visade också att personer med KOL (kronisk obstruktiv lungsjukdom) har en förhöjd risk att drabbas av SAB, men även andra typer av stroke.

- Detta är en grupp som överlag har större risk att insjukna i stroke, men det indikerar också att man kan behandla mer förebyggande. Det går att förebygga pulsåderbräck, och därmed SAB, men det förutsätter att man upptäcker bråcket. Vi fortsatte därför att titta på olika inflammationsmarkörer i blodet och hittade också en markör som visade sig vara en riskfaktor. Nivån av ämnet i blodet var högre hos dem som senare i livet drabbades av SAB, säger Martin Söderholm.

Ämnet, markören i blodet, heter fibroblast growth factor 23 och skulle teoretiskt sett kunna användas för att hitta personer med pulsåderbräck för vilka förebyggande behandling är av särskilt stor betydelse.

Martin Söderholm har fullt upp med sin forskning. Tillsammans med forskarkollegor i ett internationellt nätverk ska han nu också undersöka vilka genetiska faktorer som påverkar hur bra eller dåligt man återhämtar sig efter en stroke och för närvarande undersöker han hur nivåer av blodfetter och olika typer av kolesterol är kopplat till risk för hjärnblödning.

- Vi vet att det finns en stark koppling mellan högt kolesterol och åderförkalkning, hjärtinfarkt samt stroke orsakad blodpropp, så kallad ischemisk stroke. Men för hjärnblödning verkar det vara tvärtom det vill säga att lågt kolesterol är kopplat till högre risk för hjärnblödning. Detta är känt, men ingen vet riktigt vad det beror på och det ska vi försöka fördjupa oss i och förhoppningsvis finna en förklaring.

Sparbanken Skånes ägare Sparbanksstiftelsen Färs & Frosta donerade 2016 cirka 16 miljoner kronor till strokeforskning vid Lunds universitet över en sexårsperiod. Utöver forskningspriset på 100 000 kronor som delas ut till en forskare som visat prov på särskilt framstående strokeforskning, delar stiftelsen även ut forskningsanslag om 2 miljoner kronor.

- Att få det här priset var en överraskning och stor uppmuntran att fortsätta med forskningen. Det känns viktigt, säger Martin Söderholm.

Välkommen att lyssna till Martin Söderholm och många andra strokeforskare vid Strokedagen i Lund som arrangeras i samarbete mellan Lunds universitet och Region Skåne med stöd av Sparbanken Skånes ägarstiftelse Sparbanksstiftelsen Färs & Frosta.

Tid och plats: 29 oktober kl 12. 00 på Skånes universitetssjukhus i Lund, aulan i Blocket

För mer information

Martin Söderholm, forskare vid Institutionen för kliniska vetenskaper Malmö, Lunds universitet, och ST-läkare neurologiska kliniken, Skånes universitetssjukhus, 070-290 98 14
Maria Wallinius, Sparbanksstiftelsen Färs & Frosta, 072-206 65 27

Om Sparbanken Skåne

Sparbanken Skåne är en stark regional sparbank för människorna, näringslivet och det lokala samhället. En bank med hög tillgänglighet, smarta tjänster och grundläggande sparbanksvärderingar, där besluten fattas nära dig som kund. Huvudägare är tre skånska sparbanksstiftelser. I samarbete med stiftelserna kan delar av överskottet från bankrörelsen investeras i samhällsutvecklande insatser.

Om Sparbanksstiftelsen Färs & Frosta

Sparbanksstiftelsen Färs & Frosta är delägare i Sparbankens Skåne med en ägarandel på 26 procent. Stiftelsens syfte är att slå vakt om sparbanksrörelsens grundläggande idéer och främja sparsamhet. Vid sidan om detta primära syfte stödjer stiftelsen projekt som bidrar till lokal utveckling inom Färs & Frosta Sparbanks tidigare verksamhetsområde.